

FJÄRDE SÖNDAGEN EFTER PÅSKDAGEN

CANTATE

Tekst: Joh 17: 9-17. Preken av Asbjørn Hjorthaug, Knapstad

Jeg ber for dem. Jeg ber ikke for verden, men for dem som du har gitt meg, for de er dine. v 9

Jesus avslutter sine avskjedstaler til disiplene (kap16) med triumferende ord: *"vær frimodige, jeg har seiret over verden!"* Joh 16,33. Deretter løfter han blikket mot himmelen og ber den bønne som nå kalles den "yppersteprestelige bønn"(kap 17) fordi Jesus nå står på terskelen til sin lidelse og død der han ofrer seg selv for oss og er vår yppersteprest.

Bønne faller i tre deler. I v1-5 ber Jesus for seg selv. Jesus skal igjennom både lidelse og død og han ber nå sin Far om at han må føre han igjennom oppstandelse og himmelfart inn i Guds fullkomne herlighet. Den herlighet som Guds sønn har hatt fra evighet av, men som han frivillig gav avkall på da han ble menneske. Denne herlighet har Guds sønn hatt hele tiden, men her på jorden tok han den ikke i bruk. Men nå når alt "er fullbrakt" ber Jesus sin far om å bli flyttet inn i den fulle herlighet og igjen å få ta den i bruk. *"Og nå ber jeg at du, Far, vil gi meg den herlighet som jeg hadde hos deg før verden ble til."* Joh 17,5 Paulus beskriver dette slik i Fil 2,6-9:

"Han var i Guds skikkelse, men så det ikke som røvet gods å være Gud lik. 7 Han gav avkall på sitt eget, tok på seg en tjeners skikkelse og ble mennesker lik. I sin ferd var han som et menneske; 8 han fornedret seg selv og ble lydige til døden, ja, korsets død. 9 Derfor har Gud høyt oppbøyet ham og gitt ham navnet over alle navn,"

Den tredje delen, v20-26) ber Jesus for alle troende på alle steder og til alle tider. Det gjelder alle de som har kommet til tro gjennom apostlenes muntlige og skriftlige vitnesbyrd. Som den rette yppersteprest bærer han oss alle fram for faderen i bønn. Han ber om at vi utad å stå fram som en samlet kirke slik at verden ser og forstår hva dette handler om. *"Brødre, jeg formaner dere i vår Herre Jesu Kristi navn at dere må vise enighet. La det ikke være splittelse blant dere, men la alt komme i rett stand, så dere har samme syn og samme tanke"* 1 Kor 1,10. Den splittelse vi opplever mellom kristne er en frukt av synden og ikke etter Guds vilje.

Jesus ber også om at vi alle eier den fullkomne herlighet i troen og at vi til slutt skal få være der hvor herlighetens Herre er – hjemme i himmelen.

Prekenteeksten i dag er hentet fra den andre delen av Jesu bønn (v6-19).

Jesus ber her for sine disipler at de må bli bevart i og fra den onde verden som omgir dem og om at de må bli bevart i sannheten. Disiplene har på en spesiell måte mottatt og bevart troen på at Jesus Kristus er Guds sønn som har åpenbart seg for dem og som kom for å frelse oss alle fra våre synder.

De har kommet til den erkjennelse av Jesu ord og gjerninger er guddommelige og at Jesus virkelig er Guds levende sønn. Derfor hører de Gud til og Jesus legger nå sine disipler tett inntil Faderens bryst og hjerte.

Her i bønne for sine disipler fremholder Jesus to ting.

Han ber om at de må bli bevart fra verden og fra det onde, og han ber om at de må bli helliget i sannhet.

Jesus kjenner den onde verden bedre enn det hans disipler gjør det. Han vet at dersom de ble overlatt

til seg selv så ville de onde makter og krefter snart splitte de opp og dra de vekk fra sannheten. Derfor må nå Gud som selv er hellig og ikke tåler synd, gå inn med all sin kraft og bevare de fra å bli smittet og så å falle fra den herlighet de har fått del i.

Tidligere har en slik bønn ikke vært nødvendig. Jesus var jo sammen med dem og bevarte dem, og som en trofast hyrde førte han dem trygt forbi enhver fare og fristelse.

Da jeg var hos dem, bevarte jeg dem i ditt navn, det navn du har gitt meg. Jeg voktet dem, og ingen av dem gikk bortapt, uten den ene som hørte bortapelsen til, så Skriften skulle bli oppfylt. v12

Nå er det annerledes. Jesus skal snart reise hjem til sin far og hans disipler blir værende igjen alene.

Nå må Gud trå til å gjøre det som er nødvendig og bevare dem slik han tidligere har gjort.

Jesus mener ikke at Gud skal bevare dem ved å ta dem bort fra den onde verden og føre dem hjem til herlighetens rike. De skal heller ikke isoleres i kloster eller i ensomhet andre steder, for de har en stor gjerning som skal utføres midt i den verden de lever.

Jesus ber om at Faderen må bevare dem fra det onde, de må ved troen få beholde samfunnet med Gud og med hverandre. De må til enhver tid få eie den freden som skapes gjennom Jesus døde for deres synder skyld og at de ved Jesu oppstandelse skal eie den fullkomne rettferdighet, selv om han skilles fra dem.

Men skal vår himmelske Far få bevart disiplene fra den verden de ikke lenger tilhører, så må han få hellighet dem i sin sannhet. Derfor ber Jesus om at den guddommelige sannhet i ordet mer og mer må få gjennomtrengt dem med sin kraft. Det motsatte av sannhet er løgn og falsk lære. Verden styres av løgnens far, som er den onde selv. Disiplene skal gjennom å holde seg til sannheten i Guds ord, holde seg til Gud og ta avstand fra synden og verden og vie sitt liv i Guds tjeneste og under hans omsorg. Det var viktig at disiplene fikk fortsette det arbeidet Jesu hadde satt de til, og fullføre det oppdraget de hadde fått: ”Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for alle mennesker!” *Mark 16,15* Jesus hadde allerede sendt de ut i verden i det han hadde kalt de til apostelembetet. Det er viktig for Jesus at dette arbeidet fortsetter, derfor ber han Faderen inderlig om å gripe inn slik at det blir mulig. Jesus viser til at det er samme sak som da Gud sendte Jesus til jord for å fullføre frelsesverket for alle mennesker, så har han sendt disiplene utover jord for å fortelle om frelsesverket til alle mennesker. Derfor må Gud gripe inn og Jesus vil stille opp med sitt løfte om at han vil være med dem alle dager inntil verdens ende.

Jeg innvier meg for dem, så de også skal være innviet ved sannheten. Job 17,19

I evangelieteksten fra Jesu avskjedstale i Joh 16, hørte vi også at Jesus sier at han skal fare opp til himmelen. Her er han tydelig på at han ikke lar sine venner være igjen alene. Han skal sende talsmannen Den Hellige Ånd. Talsmannen kommer som representant for Kristus. Han skal gjøre akkurat det samme som Kristus gjorde, vise verden deres synd og åpenbare dommen som venter dem. Synden er først og fremst dette at mennesker ikke tror på langfredagens- og påskedagens evangelium som handler om at Jesus døde for våre synder og oppstod for vår rettferdiggjørelses skyld. Han skal åpenbare evangeliet og veilede apostlene slik at de for oss kunne nedtegne Guds ord til oss. Den Hellige Ånds viktigste oppgave og kjennetegn er at Kristus blir forherliget og forkynt. Derfor kaller Jesus han Talsmannen. Ordet og Sakramentene er de nådemidler Den Hellige Ånd benytter til å forkynne Kristus og plante troen i våre hjerter, styrke den og bevare den.

Men Jesus sender også den Hellige Ånd med en begrunnelse at de ikke skal være som foreldreløse barn. De trenger en som kan trøste dem og ha omsorg for dem.

Og jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen talsmann, som skal bli hos dere for alltid: 17 sannhetens Ånd. Verden kan ikke ta imot ham, for verden ser ham ikke og kjenner ham ikke. Men dere kjenner ham; han blir hos dere og skal være i dere. 18 Jeg skal ikke la dere bli igjen som foreldreløse barn, jeg kommer til dere. Job 14,16-18

Så har vi sett at det er viktig for Jesus at de troende blir bevart i den verden de er satt inn i og som de daglig lever i. Han har bedt sin Far om at de må bli bevart. Han har sendt oss den hellige Ånd. Han har

gitt oss sitt ord og sakrament for å hellige oss, bevare oss, styrke vår tro og føre oss trygt hjem til sin herlighet. Jesus går også daglig i forbønn for hver enkelt av oss. Vi er tegnet i hans naglemerkete hender. Han kan ikke glemme oss. Vi er Guds barn kjøpt og betalt med hans eget blod.

Men vi også oppfordres til å be om at vi må bli bevart. Når Jesus mener det er nødvendig å be sin Far om å passe oss, hvor mye mer skal ikke da vi gå inn for hans nådetrone og be om at vi blir bevart og at alle troende må bli bevart. Det er den kristnes daglige oppgave.

Vi må ta til oss av Guds ord. Ved at vi daglig lever i og av Guds ord kan den hellige Ånd få arbeide med oss og holde oss inne i sannheten bort fra løgnen.

Så til slutt noen kommentarer til et par av versene vi leste.

Alt mitt er ditt, og det som er ditt, er mitt, og jeg er forherliget gjennom dem. v10

I og med Jesu død og oppstandelse ble Jesus forherlighet. I sin dypeste fornædning - forlatt av alle, pint og torturert, hengende på et kors forlatt av sin Far - var han også forherliget.

Det er nettopp hos den korsfestede Kristus vi finner herlighetens Herre- han som gav sitt liv som løsepenge for alle mennesker. Derfor taler Paulus høyt og tydelig til galatermenigheten: *Jeg vil ikke vite noe annet blant dere enn Kristus, og han korsfestet.* Han hadde selv malt Kristus korsfestet for deres øyne- sier han. Når så disiplene forkynner den korsfestede Kristus - tror dette og bekjenner dette- da forherliges Kristus. Kristus forherliges ikke gjennom våre gjerninger, vår fromhet og vår helliggjørelse - nei det skjer når vi som fortapte syndere tror at vi får syndenes forlatelse og er rettferdige Guds barn på grunn av det Kristus har gjort for oss. Derfor helligholder vi hans navn ved å gå til Skriftemål, ved å gå til nattverden, ved å høre lov og evangelium forkynt og gjennom dette motta syndenes forlatelse.

Jeg blir ikke lenger i verden, men de er i verden, og jeg går til deg. Hellige Far, bevar dem i ditt navn, det navn du har gitt meg, så de kan være ett, likesom vi er ett. v 11

Jesus skal fare opp til himmelen og skal sitte ved Faderens høyre hånd. Men dette betyr ikke at han for alltid er borte. Gud er over alt i sin skapning. Når han nå sitter ved Faderens høyre hånd oppfyller han hele himmelen og jorden. Derfor har han sagt at der to og tre samles i mitt navn der er jeg mitt i blant dere. Der Guds ord er der er Kristus- der Den hellige Ånd er der er Kristus- DHÅ- oppgave er å forherlige Kristus. Derfor er Kristus til stede i nattverden - det er virkelig hans legeme og blod vi får utdelt til syndenes forlatelse.

Kristus ber her om at de må bevares i Guds navn slik at de kan være ett. Guds navn er identisk med Guds Ord- det er samme sak. Å bli bevart i Guds navn- er å bli bevart ifra den falske lære. Den falske lære truer enheten i Kristus. Ofte får en inntrykk av at det er de som vil stå fast på Guds Ord som anklages for å gå imot Kristi ord om å være ett. Men det er jo stikk motsatt. Enheten er en enhet i tro- lære og bekjennelse. Der noe fra Guds Ord forkastes eller forvanskes - der er enheten brutt. Den kan ikke skapes kunstig ut fra kompromisser eller bortforklaringer. Enhetens grunn er knyttet opp til sannheten. *Hellige dem i sannheten; ditt ord er sannhet. v 17*

Vi omgis av den falske lære hvor vi går og står. Jesus har advart oss på det sterkeste og bedt oss om å fly den falske lære. De har ett mål- få oss bort fra Kristus. Kristus går i forbønn for oss slik at vi kan bli bevart fra det onde, fra den falske lære og beholde troen og bekjennelsen til den rene lære slik vi har den i Guds Ord. Vi er i konstant fare. Men Kristus ber for oss. Men vi skal arbeide for enhet og fellesskap. Så har vi i dag fått høre om Kristus som ber for sine barn på en særskilt måte- at hans navn skal forherliges - at vi skal bli bevart og at hans ord skal holdes i sannhet og hellighet.

Måtte Gud gi oss nåde til å stå løpet ut.

Amen.